

Sygn. akt: I Cgg 45/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Hajduk
Protokolant:	Aleksandra Strumiłowska

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2021 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa A. P.

przeciwko (...) z siedzibą w B.

o naprawienie szkody

1. zasądza od pozwanej (...) w B. na rzecz powoda A. P. kwotę 443.430,13 (czterysta czterdzieści trzy tysiące czterysta trzydzieści 13/100) złotych z następującymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od kwoty 100.000 (sto tysięcy) złotych od dnia 15 stycznia 2019 roku do dnia 7 grudnia 2020 roku,

- od kwoty od kwoty 443.430,13 (czterysta czterdzieści trzy tysiące czterysta trzydzieści 13/100) złotych od dnia 8 grudnia 2020 roku,

2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

3. nakazuje pobranie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwoty 37.024,64 (trzydzieści siedem tysięcy dwadzieścia cztery 64/100) złote tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Wojciech Hajduk

ICgg45/18 UZASADNIENIE

Powód A. P. w ostatecznie sprecyzowanym żądaniu (w piśmie z dnia 18.11.2020r. k-429) domagał się zasądzenia od pozwanej (...) w B. kwoty 443.430,13zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od 100.000,00 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia niniejszej modyfikacji

- od 443.430,13 zł od dnia następującego po modyfikacji żądania pismem z 18.11.2020

W uzasadnieniu wskazał, że jest właścicielem nieruchomości położonej w R. przy ul. (...). W budynku mieszkalnym, gospodarczym oraz otoczeniu wraz z ogrodzeniem powstały uszkodzenia spowodowane negatywnym oddziaływaniem

eksploatacji zakładu górniczego. Budynek mieszkalny i gospodarczy uległy znacznemu pochyleniu, powstały uszkodzenia ścian posadzek i sufitów, otoczenie i ogrodzenie wraz z bramami i furtkami uległy deformacji.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wyjaśniła, że jest przedsiębiorstwem o którym mowa w art. 8 ust. 1 Ustawy z dnia 07.09.2007r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, którego podstawowym przedmiotem działalności jest prowadzenie likwidacji kopalni, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zagospodarowywanie majątku likwidowanej kopalni, zbędnego majątku przedsiębiorstwa górniczego, tworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności dla pracowników likwidowanej kopalni. Przyznała swoją odpowiedzialność z tytułu szkód wyrządzonych przez (...) SA, wskazując, że w dniu 31.12.2016r. przed Notariuszem E. S. zawarła - zgodnie z art. 8a ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego - z (...) Sp. z o.o. - obecnie po przekształceniu działającej w (...) Spółki Akcyjnej umowę nieodpłatnego nabycia kopalni KWK (...) (Rep. (...)). Równocześnie zawarto także porozumienie regulujące zasady współpracy w zakresie postępowania z dokumentacją mierniczo - geologiczną, odpowiedzialności stron i trybu postępowania w sprawach o naprawienie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów oraz udzielania informacji o warunkach geologiczno- górniczych. Nie sporządzono i nie podpisano żadnego wykazu przejmowanych przez (...) SA zidentyfikowanych zobowiązań z tytułu szkód górniczych ze względu na zaistniały pomiędzy spór na gruncie interpretacji skutków tego nabycia dla zobowiązań przejętych umownie przez (...) Sp. z o.o. od (...) SA. W czasie nabycia przez (...) S.A. od (...) Sp. z o.o. kopalni KWK (...) S.A. istniała i to ta spółka w świetle przepisów prawa geologicznego i górniczego jako sprawca szkody zobowiązana była do naprawy szkód wyrządzonych ruchem tej kopalni. Zobowiązania z tytułu szkód górniczych (ale tylko tych wywołanych ruchem nabytej KWK (...) -powstałej z wydzielenia KWK (...)) pozwana przejęła ustawowo, na podstawie art. 8 c ust.2 w/w ustawy funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego będącego lex specialis w stosunku do przepisów art. 146 Ustawy z dnia 05.08.2011r. Prawa geologiczne i górnicze (a także w stosunku do art. 91 i nast. poprzednio obowiązujące Ustawy z dnia 04.02.1994r. Pozostałe zobowiązania przejęła w świetle art. 531 § 1 ksh z dniem 29.06.2017r. Z tą datą wykreślono (...) SA z Rejestru Przedsiębiorców. (...) S.A. przejęła także prawa i obowiązki (...) S.A. wynikające z umowy dodatkowej zawartej dnia 28.04.2016r. pomiędzy (...) S.A. i (...) sp. z o.o., na podstawie której (...) sp. z o.o. przejęła odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania z tytułu szkód wyrządzonych ruchem zakładów (...) S.A. wymienionych w umowie dodatkowej, w tym szkód wywołanych ruchem KWK (...) (z której została wydzielona KWK (...)) . Przejęcie to jest równoznaczne ze zwolnieniem (...) SA z tych obowiązków (por. § 3 ust. 2 Umowy dodatkowej). Tym samym pozwana jest następcą prawnym (...) SA na zasadzie art. 531 KSH na skutek dokonania podziału (...) SA. W Planie podziału (...) SA zobowiązania spółki dzielonej nie zostały przypisane żadnej z nowoutworzonych spółek. Odnosząc się merytorycznie do pozwanej żądania zakwestionowała związek przyczynowy pomiędzy działalnością eksploatacyjną a powstaniem szkód. Wskazała, że ewentualne naprawienie szkód może nastąpić poprzez poziomowanie posadzek. Żądanie odsetek jest nieuzasadnione bowiem o należytej wysokości odszkodowania można mówić po jej ustaleniu przez biegłego. W piśmie z dnia 3.02.2020 pozwana zakwestionowała swoją odpowiedzialność wskazując, że podmiotem odpowiedzialnym jest (...) SA (k-336).

SĄD USTALIŁ

Powód jest użytkownikiem wieczystym gruntu w R. przy ul. (...), oraz właścicielem wzniesionych tym gruncie budynku mieszkalnego i wolnostojącego budynku gospodarczego [KW SR w Rudzie Śląskiej nr (...)]. Budynek mieszkalny został wzniesiony w 1963r. w technologii tradycyjnej murowany z cegły pełnej na zaprawie cementowo wapiennej z betonowymi fundamentami i stropami, pokryty z zewnątrz sidingiem imitującym drewno. Był utrzymywany w bardzo dobrym stanie, bieżąco remontowany. Budynek gospodarczy zbudowano jako konstrukcję stalową ze ścianami bocznymi wykonanymi z blachy trapezowej, wewnątrz znajdują się pomieszczenia garażowe i gospodarcze [opinie biegłych z zakresu budownictwa K. M. k-135-320 oraz R. S. k-378-417 oraz ustne wyjaśnienia do opinii biegłego R. S. k-455-456].

Nieruchomość znajdowała się na terenie, który był objęty działalnością eksploatacyjną KWK (...), należącej obecnie do (...) SA. Działalność eksploatacyjna miała miejsce do końca 2016r. Na skutek tej działalności nastąpiły deformacje powierzchni negatywnie oddziałujące na budynki. Obydwa budynki uległy znacznemu wychyleniu, kwalifikującemu

je do rektyfikacji. Dla budynku mieszkalnego wychylenie wynosi średnio 29,5mm/m (wychylenie południowo – wschodniego naroża wyniosło 31 mm/m) co zagraża bezpieczeństwu konstrukcji. Uciążliwość użytkowania budynku jest duża. Utwardzenia powierzchni przy budynku mieszkalnym oraz pomiędzy budynkami mieszkalnym i garażem uległy znacznym deformacjom, jedynym sposobem naprawy jest całkowite rozebranie i ponowne wykonanie utwardzeń. Ogrodzenie uległo wychyleniu, gdzie maksymalna wartość wychylenia stanowi 24mm/m. Szacunkowy koszt rektyfikacji budynku mieszkalnego wyniósłby co najmniej 398.342,88zł, a budynku garażowego 301.860zł [opinie biegłych z zakresu: geologii dr hab. I. K. S. k-44-116, budownictwa i szkód górniczych K. M. k-135-320]. Wartość techniczna budynku mieszkalnego wynosi 249.351,23zł przy 41,80 % stopnia zużycia, wartość techniczna budynku gospodarczego wynosi 147.713,79zł przy 25,15 % stopnia zużycia, wartość techniczna ogrodzenia wynosi 21.559,50zł przy 25,00 % stopniu zużycia, wartość techniczna nawierzchni wynosi 24.805,61zł przy 30,00 % stopniu zużycia, łącznie 443.430,13zł [opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego R. S. k-378-417, ustne wyjaśnienia biegłego k-455-456].

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o opinie biegłych: z zakresu geologii dr hab. Inż. K. S. k-44-116, budownictwa i szkód górniczych K. M. k-135-320, opinii biegłego z zakresu szkód górniczych i budownictwa mgr inż. K. M. k-135-320 oraz rzeczoznawcy majątkowego mgr inż. R. S. k-378-417 oraz ustnych wyjaśnień biegłego k-455-456. Opinia biegłego z zakresu geologii nie była kwestionowana. Zakres szkód górniczych, koszt rektyfikacji budynków oraz celowość naprawy przez wypłatę jednorazowego odszkodowania ustalone przez biegłego z zakresu budownictwa i szkód górniczych K. M. nie były kwestionowane. Opinia budowlana została zakwestionowana przez pozwaną w zakresie ustalonego procentowego zużycia poszczególnych składników [pismo z 3.02.2020 k-334], powód złożył zaś zastrzeżenia do wartości odtworzeniowych [technicznej] składników nieruchomości, zarzucając biegłemu brak uprawnień do wykonania wyceny nieruchomości [pismo z 4.02.2020 k-338-340]. Uwzględniając najdalej idący zarzut tj. brak uprawnień biegłego do sporządzenia operatu szacunkowego ustalającego wartość odtworzeniową nieruchomości, zlecono sporządzenie takiego operatu biegłemu rzeczoznawcy R. S.. Do opinii biegłego R. S. złożyła zastrzeżenia pozwana [pismo z 26.11.2020 k-432]. Zarzuciła, że biegły przyjął zbyt niskie wartości zużycia naturalnego budynku gospodarczego i ogrodzenia. Wg pozwanej przy zastosowaniu metody czasowej wiek budynku gospodarczego wynosi 56 lat, przewidywana trwałość to 80 lat więc stopień zużycia powinien wynieść 70%, a biegły przyjął jedynie 25,15%. Ogrodzenie liczy 25 lat, przewidywany stopień trwałości do 80 lat, więc stopień zużycia powinien wynieść 50%, a biegły przyjął 25%. W ustnych wyjaśnieniach złożonych na rozprawie 21.04.2021 biegły wskazał, że metoda przyjęta przez pozwaną nie może mieć zastosowania w sprawie. Budynek gospodarczy jest stalowej konstrukcji, zakonserwowany farbą antykorozyjną, bez śladów korozji, posadowiony na fundamentach betonowych. Dla każdego elementu budynku oceniono odrębnie stopień zużycia, tj dla fundamentów, konstrukcji, ścianek działowych, tynków wewnętrznych, posadzek, instalacji itd. Tynki i posadzki zrobiono niedawno, stolarka okienna drzwiowa jest stosunkowo nowa, instalacja elektryczna zupełnie nowa, a dla budynku o konstrukcji stalowej nie można przyjąć 80lat trwałości, konstrukcja jest bardzo trwała, nie wykazuje śladów naturalnego zużycia. Przyjmując zużycie poszczególnych elementów i ich udział w konstrukcji stopień zużycia wynosi 25,15%. Podobnie konstrukcja ogrodzenia jest bardzo trwała, zostało wzniesione na żelbetowych fundamentach z bardzo trwałej cegły klinkierowej, słupki zadaszono dachówkami ceramicznymi, w normalnych warunkach trwałość wynosiłaby około 150 lat. Biorąc pod uwagę, że przeszła są drewniane- więc nietrwałe, należało przyjąć zużycie na poziomie 25% [opinia pisemna k-378-417 oraz ustne wyjaśnienia biegłego k-455-456]. Sąd podzielił ustalenia biegłego. W przystępny i rzetelny sposób wyjaśniają aktualny stan budynku gospodarczego oraz ogrodzenia i ich wartość.

SĄD ZWAŻYŁ

Pozwana zakwestionowała swoją odpowiedzialność za skutki działalności eksploatacyjnej (...) SA KWK (...). Wskazała, że wyłącznie odpowiedzialnym podmiotem jest (...) SA, gdyż do niej należy KWK (...) wydzielona z KWK (...). Stanowisko pozwanej jest bezzasadne. KWK (...) będący zakładem górniczym odpowiedzialnym za powstanie szkód należy obecnie do (...) SA i rzeczywiście uzasadnia to odpowiedzialność tego podmiotu [28.04.2016 (...)] SA zawarły umowę dodatkową na podstawie której (...) SA przejęła odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania z tytułu szkód górniczych (...) SA w tym KWK (...) –par 2 ust 1 umowy k-25-26]. Jednak nie eliminuje to

odpowiedzialności pozwanej. Pozwana jest przedsiębiorstwem, o którym mowa w art. 8 ust 1 ustawy z 7.09.2007 o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, którego podstawowym przedmiotem działalności jest prowadzenie likwidacji kopalni, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zagospodarowywanie majątku likwidowanej kopalni, zbędnego majątku przedsiębiorstwa górnictwa, tworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności dla pracowników likwidowanej kopalni. W dniu 31.12.2016r, w trybie art. 8a tej ustawy nabyła nieodpłatnie od (...) SA zorganizowaną część przedsiębiorstwa - kopalnię KWK (...), będącą częścią KWK (...) należącej wcześniej do (...) SA. Z dniem 29.06.2017r. na podstawie art. 529 ksh dokonany został podział (...) SA, na podstawie którego wykreślono (...) SA z Rejestru Przedsiębiorców, a pozwana przejęła jako spółka przejmująca wszystkie zobowiązania prawa i obowiązki (...) SA nieprzypisane w planie podziału żadnej z nowoutworzonych spółek. W planie podziału prawa i obowiązki (...) SA nie zostały przypisane żadnej z nowoutworzonych spółek [okoliczność przyznana w odpowiedzi na pozew]. Tym samym w świetle art. 531 §3 ksh pozwana odpowiada solidarnie z (...) SA za szkody wyrządzone przez KWK (...). Również art. 8c ust 2 ustawy z 7.09.2007 o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego uzasadnia odpowiedzialność pozwanej, bowiem nabyła od (...) SA zorganizowaną część przedsiębiorstwa KWK (...) wydzieloną z KWK (...).

Zgodnie z art. 145 Pr. geologicznego i górnictwa, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do naprawiania szkód, o których mowa w art. 144 ust. 1 i 2 Pr. g.g. (spowodowanych ruchem zakładu górnictwa), stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego (K.c.). Pozwana odpowiada zatem na zasadzie ryzyka (art. 435 K.c. w zw. z art. 145 Pr. g.g.), czyli niezależnie od winy oraz za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (art. 361 par. 1 K.c. w zw. z art. 145 Pr. g.g.). W myśl art. 363 § 1 K.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże, gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu. Żądanie zasądzenia odszkodowania jest w świetle powyższego uzasadnione. Uprawnienie wyboru naprawienia szkody należy do poszkodowanego, a przywrócenie stanu poprzedniego przewyższa koszty odszkodowania. W świetle powyższego przepisu powództwo jest uzasadnione. Wartość odtworzeniowa nieruchomości powoda przy uwzględnieniu stopnia zużycia technicznego wynosi łącznie 443.430,13zł.

Pozwana pismem z dnia 3.02.2020r. złożyła wniosek o wezwanie do udziału w sprawie, w trybie art. 194 kpc, w charakterze pozwanego (...) SA. Zgodnie z art. 194§ 1 kpc pozwana ma legitymację do żądania wezwania do udziału w sprawie innej osoby, tylko w przypadku braku legitymacji biernej (kiedy wytoczono przeciwko niej powództwo bezzasadnie bo nie powinna być pozwana). Taki przypadek w niniejszej sprawie nie zachodzi pozwana jest legitymowana biernie, odpowiada solidarnie ze sprawcą. W trybie art. 194§3kpc żądanie wezwania do udziału w sprawie może złożyć tylko powód. Z tych względów postanowieniem z dnia 21.04.2021 k-457 oddalono wniosek pozwanej.

Biorąc pod uwagę powyższe na mocy art. 415kc w zw. z 363§1i2 kc w zw. z art. 145 prawa geologicznego i górnictwa w pkt 1 wyroku zasądzone od pozwanej na rzecz powódki kwotę 443.430,13zł. O odsetkach od zasądzonej kwoty orzeczono w oparciu o przepis art. 481 K.c. Zasądzone je od 100.000zł od dnia 15.01.2019 do 7.12.2020 tj od dnia następnego po doręczeniu odpisu pozwu do dnia doręczenia pisma rozszerzającego żądanie; od 443.430,13zł od 8.12.2020 tj dnia następnego po doręczeniu ww. pisma. W pkt 2 wyroku na zasadzie art. 98kpc zasądzone koszty zastępstwa procesowego wg stawki od pierwotnego żądania, w pkt 3 na zasadzie art. 113 ust. 1 i 4 u.o.k.s.c. nakazano pobranie od pozwanego nieuiszczone koszty sądowe, opłatę od pozwu i wynagrodzenie biegłych.